

JAARVERSLAG 2018

Stichting Volkssterrenwacht Copernicus

KvK 41222379

Kijken
Leren
Begrijpen
Verwonderen

STICHTING VOLKSSTERRENWACHT COPERNICUS

DOELSTELLING | KERNACTIVITEITEN | BESTUURSSAMENSTELLING | VRIJWILLIGERS

Voor u ligt het Jaarverslag 2018 van Stichting Volkssterrenwacht Copernicus. In dit Jaarverslag doet het bestuur verslag van de belangrijkste ontwikkelingen rond de sterrenwacht, wordt gerapporteerd over de kernactiviteiten van de sterrenwacht, en wordt verantwoording afgelegd over de financiën van de stichting.

MISSIE

De missie van de Stichting Volkssterrenwacht Copernicus is het populariseren van en bekendmaken met weer- en sterrenkunde en aanverwante wetenschappen voor een breed publiek.

KERNACTIVITEITEN

Om haar doelstelling te verwezenlijken voert Volkssterrenwacht Copernicus de volgende kernactiviteiten uit.

- *Publieksopenstelling*
Vanaf 1 september tot 1 juni is de sterrenwacht op vrijdagavond geopend voor een algemeen geïnteresseerd publiek. Daarnaast is de sterrenwacht elke eerste zaterdagmiddag van de maand geopend. Bezoekers worden ontvangen door een team van vrijwilligers die korte presentaties geven en vragen beantwoorden, en men kan onder begeleiding door de telescopen van de sterrenwacht de nachtelijke hemel bewonderen. Toegang tot deze openstellingen is gratis.
- *Bijzondere evenementen*
Ook tijdens bijzondere astronomische evenementen is de sterrenwacht geopend voor een algemeen geïnteresseerd publiek. Het gaat daarbij om landelijke evenementen zoals de Nacht van de Nacht, de Landelijke Sterrenkijkdagen en het Weekend van de Wetenschap. Maar ook bij bijzondere astronomische gebeurtenissen zoals een maansverduistering, of een Venus-transitie is de sterrenwacht over het algemeen geopend.
- *Ontvangst van groepen en scholen*
Gedurende het jaar worden groepen belangstellenden en scholen ontvangen, waarbij programma's op maat worden aangeboden. Voor deze maatwerkprogramma's wordt een vergoeding gevraagd.
- *Lezingen*
Elke maand organiseert Volkssterrenwacht Copernicus een lezing over een sterrenkundig onderwerp, waarvoor externe sprekers worden uitgenodigd. Toegang tot deze lezingen is gratis.
- *Basiscursus Sterrenkunde*
Elk jaar organiseert Volkssterrenwacht Copernicus een Basiscursus Sterrenkunde. Deze cursus is bestemd voor iedereen die een algemeen begrip over de sterrenkunde wil ontwikkelen. Specifieke voorkennis is niet vereist. Voor deze cursus wordt cursusgeld gevraagd,
- *Donateursactiviteiten*
Voor de donateurs die Sterrenwacht Copernicus jaarlijks met een vaste bijdrage steunen, worden speciale waarneem-avonden georganiseerd, die exclusief toegankelijk zijn voor donateurs. Daarnaast ontvangen donateurs 4 keer per jaar het blad "Contacten", waarmee ze worden geïnformeerd over het wel en wee van de sterrenwacht, en waarin interessante astronomische artikelen staan.
- *Werkgroep Astrofotografie*
Voor donateurs met een belangstelling voor het fotograferen van de sterrenhemel organiseert de Werkgroep Astrofotografie maandelijkse bijeenkomsten, waarin hemelobjecten worden gefotografeerd, en waarin de deelnemers hun kennis en ervaring met elkaar delen.
- *Verkoop van educatieve materialen*
Tijdens openingstijden van de sterrenwacht zijn educatieve sterrenkundige materialen te koop, zoals boeken, planisferen en posters.

De sterrenwacht is gevestigd aan de Tetterodeweg 27 te Overveen. Het gebouw van de sterrenwacht is bereikbaar via de ingang aan de Zeeweg 15 te Overveen.

Meer informatie over de activiteiten van de sterrenwacht is te vinden op de website en op de Facebook-pagina.

Website: www.sterrenwachtcopernicus.nl

Facebook: www.facebook.com/sterrenwachtcopernicus

BESTUURSSAMENSTELLING

Bij het begin van 2018 waren er 7 bestuursleden. Op 22 oktober is Hans Oosting toegetreden tot het bestuur in de hoedanigheid van bestuurslid. Eind december telde het bestuur 8 leden. Er is gelukkig vrij weinig verloop waardoor de continuïteit gewaarborgd is. Sommige bestuursleden maken al meer dan 10 jaar deel uit van het bestuur.

Het bestuur van de Stichting Volkssterrenwacht Copernicus bestaat nu uit:

- Frans Kroon - voorzitter
- René Bok - secretaris
- Aad Schoorl - penningmeester
- Ben van Berk - lid
- Arno-Mark Blesgraaf - lid
- Martin Colin - lid
- Johan van Gils - lid
- Hans Oosting - lid

De leden van het bestuur zijn tevens donateur van de stichting, en ontvangen geen vergoeding voor hun bestuursfunctie.

In 2018 zijn er 6 bestuursvergaderingen geweest, op 8 januari, 5 maart, 14 april, 20 augustus, 22 oktober en 10 december.

VRIJWILLIGERS

De activiteiten van de sterrenwacht worden uitgevoerd door een enthousiast team van vrijwilligers, die er met elkaar voor zorgen dat een bezoek aan de sterrenwacht altijd weer het hoogtepunt van de dag is.

Begin 2018 telde het vrijwilligersbestand 23 vrijwilligers, in oktober heeft zich een nieuwe vrijwilliger aangemeld. Eind december waren er 24 vrijwilligers. Het verloop is niet zo groot, soms stopt er wel eens een vrijwilliger, maar gelukkig melden er zich dan ook weer nieuwe aan. Dat laatste is dan vooral te danken aan de Basiscursus Sterrenkunde die gegeven wordt, er zijn altijd oud-cursisten die zich aanmelden als vrijwilliger. De Basiscursus blijft de belangrijkste bron van nieuwe vrijwilligers.

BESTUURSVERSLAG

ACTIVITEITEN | FINANCIËN | HUISVESTING | BESTUUR EN VRIJWILLIGERS

Onze sterrenwacht mag zich blijven verheugen in een ruime belangstelling voor de sterrenkunde. Een constante stroom bezoekers weet ons tijdens de publieksopenstellingen te vinden. De basiscursus Sterrenkunde is een jaarlijks terugkerend succes, en onze lezingen zijn vrijwel altijd “uitverkocht”. Vele honderden leerlingen uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs maken jaarlijks kennis met de sterrenkunde via activiteiten die wij samen met de scholen organiseren. En onze eigen basiscursus is een trouwe bron van nieuwe vrijwilligers, die ons team komen versterken.

Al enige jaren hing de dreiging boven ons hoofd van woningbouw op het terrein van het Reinwaterpark, waar onze sterrenwacht is gevestigd. Gedurende het verslagjaar was er echter een belangrijke ontwikkeling, aangezien PWN voornemens is het terrein weer in gebruik te nemen voor de drinkwatervoorziening. Indien die ontwikkeling zich doorzet, is de toekomst van onze huisvesting veiliggesteld.

ACTIVITEITEN

In het verslagjaar werden de volgende activiteiten ondernomen.

- *Publieksopenstellingen*
In de periode van 1 januari tot 1 juni, en van 1 september tot 31 december was de sterrenwacht geopend op vrijdagavonden en op elke eerste zaterdagmiddag van de maand. In totaal ontvingen wij tijdens deze openstellingen bijna 1.000 bezoekers.
- *Bijzondere evenementen*
In het verslagjaar was de sterrenwacht geopend tijdens de volgende evenementen:
  - Weekend van de Wetenschap – circa 400 bezoekers
  - Landelijke Sterrenkijkdagen – circa 700 bezoekers
  - Nacht van de Nacht – circa 50 bezoekers
- *Ontvangst van groepen en scholen*
In het verslagjaar werd door onze Commissie Jeugd nauw samengewerkt met scholen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Op deze manier maakten honderden jonge kinderen spelenderwijs kennis met de boeiende wereld van de sterrenkunde.
- *Lezingen*
In het verslagjaar werden de volgende lezingen georganiseerd.
  - Speciale relativiteitstheorie (H. Dorrestijn)
  - ESA's komeetonderzoek: van Giotto naar Rosetta (dr. H. Olthof)
  - 70 jaar 21 cm lijn in Nederland (dr. P. Wesselius)
  - Zonneactiviteit, van Galilei tot ruimteveer (prof. dr. R. Rutten)
  - Sterrenstof, de oorsprong van materie op Aarde (dr. R. Dijkstra)
  - Waarnemingshorizon, de nieuwe grens van het heelal (prof. J. Heise)
  - Zwarte gaten (dr. M. Vonk)
  - De Ster van Bethlehem (prof. H. Lamers)

De lezingen mogen zich verheugen in een toenemend aantal belangstellenden. In totaal ontvingen wij ongeveer 500 bezoekers tijdens onze lezingen. Enkele jaren geleden is daarom besloten de lezingen te organiseren in de zaal van het bezoekerscentrum van Nationaal Park De Kennemerduinen. Omdat ook die zaal inmiddels geheel gevuld wordt, en er soms zelfs geen zitplaatsen meer waren, is in de loop van het verslagjaar besloten om registratie voor de lezingen in te voeren. Deelnemers dienen zich vooraf aan te

melden voor de lezing. De lezingen blijven wel gratis. Zo houden we de lezingen voor iedereen aangenaam en veilig.

- *Basiscursus Sterrenkunde*
In het verslagjaar werd een basiscursus Sterrenkunde georganiseerd. Deze ging in september van start, en telde 26 deelnemers. De cursus wordt beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van een 8,5.
- *Donateursactiviteiten*
Er werden in het verslagjaar 3 Donateurswaarneemavonden georganiseerd. Deze werden goed bezocht, in totaal namen circa 20 donateurs deel.
Daarnaast werd in het verslagjaar 4 keer het blad "Contacten" uitgebracht.
- *Werkgroep Astrofotografie*
De werkgroep Astrofotografie kwam in het verslagjaar 4 keer bij elkaar.

FINANCIËN

Het verslagjaar werd afgesloten met een (negatief) financieel resultaat van +/- € 3.669. Het negatieve resultaat werd voornamelijk veroorzaakt door het feit dat in 2018 slechts 1 maal de basiscursus werd gegeven in plaats van 2 maal; daarnaast bleven de winkelverkoop en aanmerkelijk achter bij 2017. De huisvestingskosten stegen vanwege toegenomen energiekosten.

Voor 2019 staan opnieuw 2 cursussen in de planning, waardoor hogere opbrengsten worden verwacht. Daarnaast zal het bestuur in 2019 de kosten kritisch onder de loep nemen en waar mogelijk deze matigen.

Er zijn geen relevante financiële ontwikkelingen na de balansdatum.

HUISVESTING

De projectontwikkeling rond het Reinwaterpark is in de loop van het verslagjaar tot stilstand gekomen. De gewijzigde plannen van PWN met het terrein – hernieuwde ontwikkeling ten behoeve van de drinkwatervoorziening – leiden er naar het zich laat aanzien toe dat de voorgenomen bouw van woningen niet door gaat, in elk geval niet op de korte termijn. De ontwikkelingsplannen van PWN voorzien in een gunstige ontwikkeling van de plek van onze sterrenwacht.

Aan het gebouw en het terrein rondom de sterrenwacht is het nodige onderhoud gepleegd. Verlichting langs het Planetenpad werd vervangen, en bosschages werden gesnoeid. De expositiezaal werd verrijkt met modellen van de planeten, en er werden verschillende nieuwe materialen aangeschaft.

SLOTWOORD

Het gaat goed met onze sterrenwacht. Er lijkt in de maatschappij meer belangstelling voor astronomie te zijn dan enkele jaren geleden. Dat blijkt niet alleen uit meer aandacht voor sterrenkunde in de krant, op televisie en in de sociale media, maar ook in stijgende bezoekers aantallen in onze sterrenwacht. Ook het aantal bezoekers bij onze lezingen blijft stijgen, we komen stoelen te kort. Het aantal actieve vrijwilligers is bijna verdubbeld in vergelijking met tien jaar geleden. Kortom de sterrenwacht leeft.

Het financiële resultaat baart enige zorg, maar met zo veel belangstelling moet het mogelijk zijn om meer donateurs te werven. Heel belangrijk voor ons is dat de dreiging van de bouw van een woonwijk vlakbij onze sterrenwacht voorbij lijkt te zijn. Na 15 jaar van vergaderingen bijwonen, in projectgroepen zitten, lobbyen bij de gemeente, nota's schrijven, zoeken naar alternatieve locaties en bestuderen van oude notariële aktes, lijkt het er op dat de projectontwikkelaar het onderspit delft. We kunnen ons meer met positieve zaken bezig houden en onze sterrenwacht nog mooier maken. Kijk maar in ons Beleidsplan 2019-2020.

Frans Kroon

Voorzitter

FINANCIËEL VERSLAG 2018

BALANS | STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Balans per 31 december 2018

(voor verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa	€ 295.780	€ 297.560
Totaal vaste activa	€ 295.780	€ 297.560
<u>Vlottende activa</u>		
Liquide middelen	€ 27.307	€ 26.108
Voorraad	€ 1.020	€ 288
Vorderingen en overlopende activa	€ 259	€ 441
Totaal vlottende activa	€ 28.586	€ 26.837
TOTAAL ACTIVA	€ 324.366	€ 324.397
PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	€ 322.424	€ 322.424
Onverdeelde resultaten	-/- € 3.669	-
Totaal eigen vermogen	€ 318.755	€ 322.424
Kortlopende schulden en overlopende passiva	€ 5.611	€ 1.973
TOTAAL PASSIVA	€ 324.366	€ 324.397

Staat van baten en lasten over het boekjaar 2018

BATEN EN LASTEN	2018	2017
<u>Baten</u>		
Donaties	€ 6.411	€ 6.583
Opbrengsten uit activiteiten	€ 4.527	€ 7.471
Winkelverkoop	€ 1.946	€ 2.874
Rentebaten	€ 10	€ 43
Overige baten	€ 75	€ 51
	€ 12.969	€ 17.022
<u>Lasten</u>		
Kosten van de kernactiviteiten	€ 5.346	€ 5.342
Huisvestingskosten	€ 4.198	€ 3.749
Afschrijvingen	€ 1.780	€ 1.909
Algemene kosten	€ 5.314	€ 5.386
	€ 16.638	€ 16.386
RESULTAAT BOEKJAAR	-/- 3.669	€ 646

Algemene toelichting

Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, rekening houdend met lineaire afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur en eventuele restwaarden.

Op het gebouw van de sterrenwacht wordt niet afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Waar nodig wordt rekening gehouden met mogelijke oninbaarheid.

Overige activa en passiva

Alle overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Baten

De baten bestaan uit donaties en opbrengsten van activiteiten. Donaties worden toegerekend aan het boekjaar waarvoor zij zijn bestemd. Opbrengsten van activiteiten worden toegerekend aan het boekjaar waarin de activiteiten zijn gerealiseerd.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur, rekening houdend met eventuele restwaarden.

KIJKEN
LEREN
BEGRIJPEN
VERWONDEREN

Kom **kijken** naar Zon, Maan, planeten en verre sterrenstelsels. Gewoon met je blote oog, of met één van onze moderne telescopen. En altijd onder deskundige begeleiding.

Wil je **leren** hoe je zelf sterrenbeelden, planeten en verre sterrenstelsels en nevels kunt vinden? Koop onze planisfeer, en laat je uitleggen hoe je zonder computer of telefoon in een handomdraai je weg kunt vinden aan de hemel.

Wil je **begrijpen** hoe ons Heelal in elkaar zit? Wil je weten hoe onze Zon werkt? Benieuwd waarom we altijd de zelfde kant zien van de Maan? Of nieuwsgierig naar zwarte gaten en exo-planetten? Kom dan naar een van onze lezingen, of volg onze cursus Basiskennis Sterrenkunde.

Blijf je **verwonderen** over de stille schoonheid van ons universum! Neem je familie en vrienden mee, en geniet samen met anderen van een blik door onze telescoop, van leerzame mini-lezingen, en van een goed gesprek. En dat alles onder het genot van thee, koffie of frisdrank. Bij mooi weer natuurlijk onder een stralende sterrenhemel!

Postadres: Postbus 2507, 2002 RA HAARLEM

Routeplanner: Zeeweg 15 Overveen

Telefoon: 023-5383339 (tijdens openingsuren)

Mail: info@sterrenwachtcopernicus.nl

Web: www.sterrenwachtcopernicus.nl

Bank: NL59 INGB 0003 1593 15

KvK: 41222379

ISSN: 1872-3705